

Илһам Шакиров замандашлары хәтерендә

Мәшһүр татар җырчысы Илһам Шакировның тормыш юлы һәм иҗатына багышланган иң яхшы компьютер презентациясе.

Башкарды: Казан шәһәре Авиатөзелеш районы
14 гимназиянең 11 сыйныф укучысы
Хәкимуллина Римма Рафаил кызы
Фәнни җитәкче: татар теле һәм әдәбияты
укытучысы
Вәлиева Гөлфия Кәшиф кызы

Туган жирең - Сарман ягы,
Дөнъяның тын почмагында.
Бөек Ватан сагышлары
Синең татар жырларында.

Туган илгә чын мөхәббәт
Яши синең уйларыңда.
Илһам дигән исеменә
Лаеклы син жырларыңда.

Гади сүзне син жыр иттең
Йөрәгеннең кылларыңда.
Шагыйрь йөри синең белән
Дустың булып жырларыңда.

Илһам Шакиров Туган нигез. 2004 ел

Н.Дәүли “Жырчыга бер сүз”

Илһамыбыз. Тарихыбызда халкыбыз горурланырлык, даны еракларга таралган олы шәхесләр аз түгел. Без аларны якын итеп, «Тукаебыз», «Жәлилебез», дип йөртәбез.

Татар халкының бүген дә аларга тиң шәхесе бар.

Ул - Илһам Шакиров.

Бөтен дөньяга таралган татар кешеләре аны

яратып, үз итеп,

«Илһамыбыз», дип

йөртәләр. Әйе, Илһамыбыз

безне бер-беребезгә

якынайта, туганлаштыра,

бөөк моңы белән безне бер

гаиләгә жыя.

Р.Миннеханов

Илһам Шакиров – татар халкының рухи көзгесе

Мин һәрвакыт татар халкы олы талантларга бик бай, дип куанам. Әдәбият–сәнгатьнең һәр өлкәсендә безнең гүзәл йолдызларыбыз бар. Ә Илһам - алар арасында да илаһи таланты белән балкып торган йолдызларның йолдызы. Ул - гасырларга бер генә туа торган, тулы мәгънәсендә мәшһүр халык жырчысы. Туган халкыбыз Илһамы, ә Илһам халкы белән бәхетле.

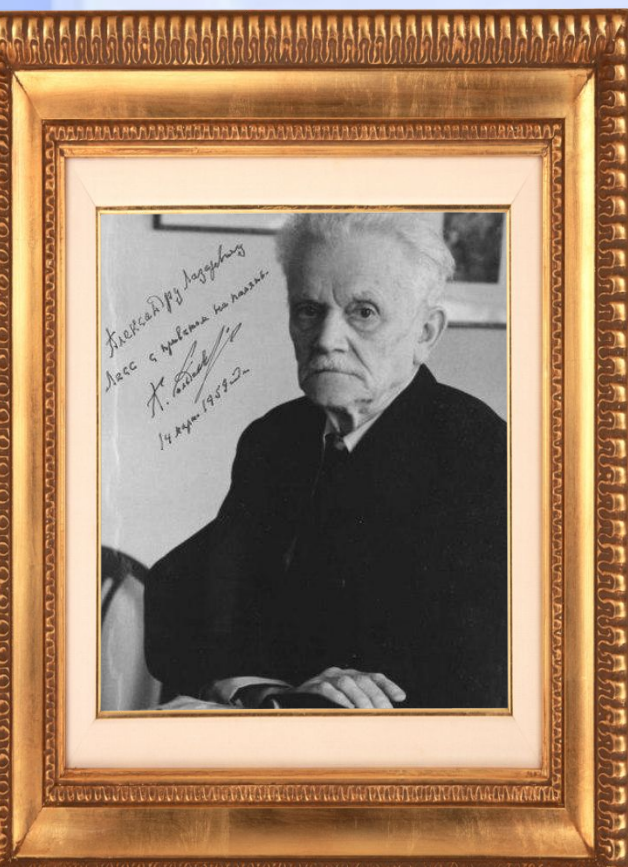
Аның югары дәрәжәле һөнәри осталыгы, жәүһәри ижаты халкыбызның күңел төпкелләреннән саркыган моң–сагышын, гасырлардан килгән әрнү-шатлыкларын, бетмәс-төкәнмәс рухи байлыгын чагылдырып кына калмый, аңа яңа тарихи шартларда оптимистик яшәү көче, эхлакый нур өсти, дәрт – куәт, эстетик ләззәт бирә.

М.Шәймиев

Дөнъяның атаклы музыканты Мстислав Ростропович Илһам Шакиров башкаруында „Кара урман” жырын тыңлагач : *“Сүзләрен аңламасам да, гәҗәеп тирән мелодиясе аша җырның ни турында икәнән тойдым мин. Бөтен күңел дөнъям актарылып ташланды. Андый талантны сакларга кирәк! Ә җыры нинди! Кара урман... Мондый җырны бай тарихлы бөек халык кына тудыра ала. Андый халык алдында баш ияргә кирәк!”* – дип язган.

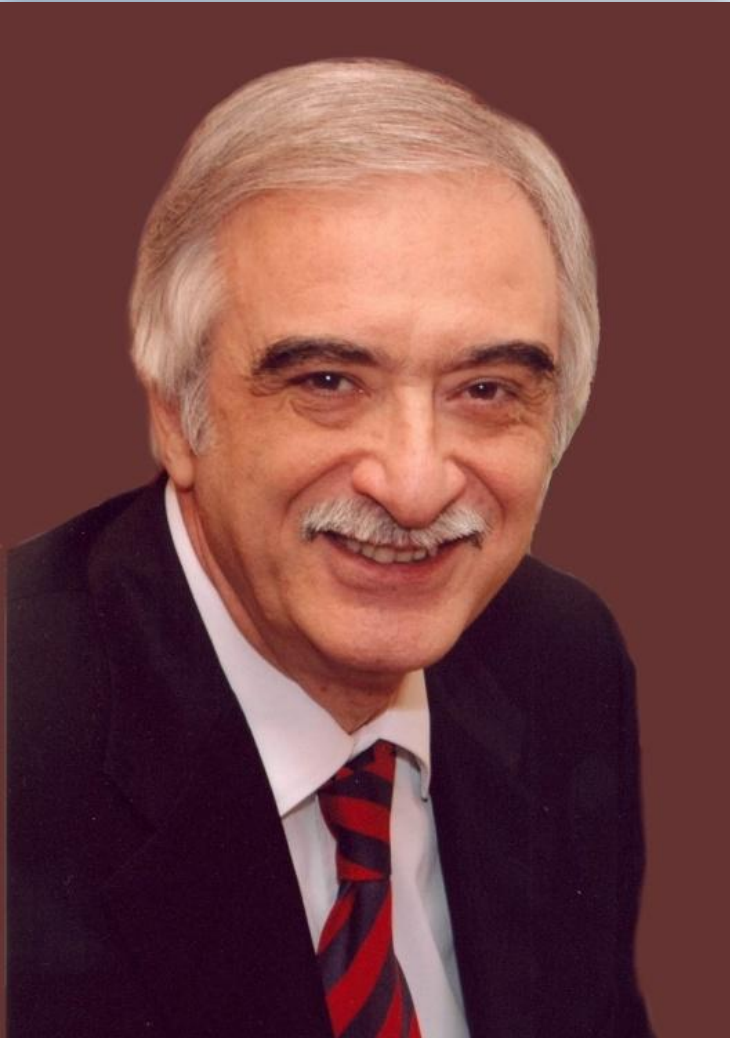

Атаклы пианист, композитор, Мәскәү консерваториясе профессоры Александр Гольденвейзер 1959 елда Илһам Шакировның җырлавын Чайковский залында тыңлап таң кала һәм янәшәсендәге Нәҗип Җиһановка болай ди: «Какое чудо вы к нам привезли!»

Полад Бюль-Бюль Оглы

Татар җырының Илһам исемле илһамы

Җырчы бөек Илһамыбыз бик сирәкләргә генә бүләк итә торган жылы, аңлаешлы һәм күңел түрләренең иң тирән төпкелләренә барып ирешә торган табигый тавышка ия. Илһам шушы бүләк-тавышны үз ижатының төп коралы итеп кабул итте.

Берничә буын тыңлаучыларның кумиры, татар музыкасының ару-талуны белмәгән мәгърифәтчесе, татар халык җырларын популярлаштыручы буларак Илһам Шакиров гаять үзенчәлекле җырчы, олы сәхнәләр тамашачысының сөекле башкаручысы булды, һәм ул хәзер дә шушы югары дәрәжәсен саклап килә.

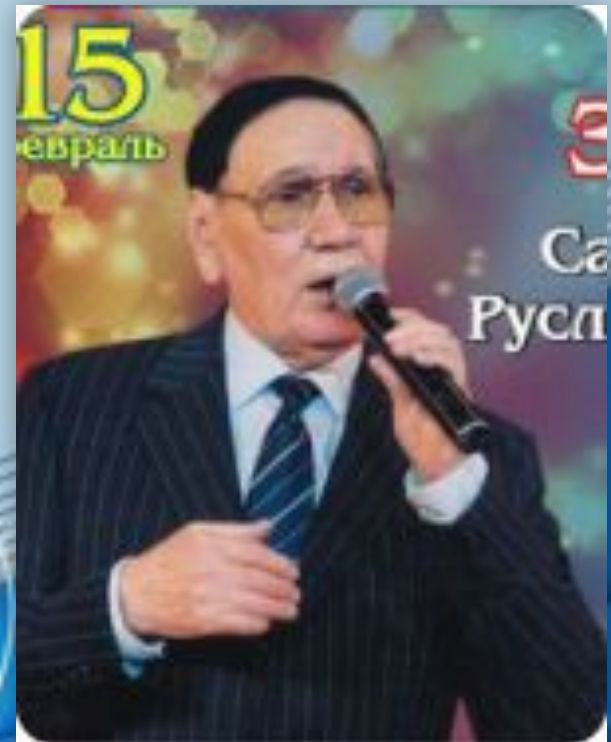
Ходай биргән...

... Миңа үз гомеремдә ирләрдән һәм хатын-кызлардан күп жырчыларны тыңларга туры килде. Алар барысы да танылган жырчылар иде, ләкин һәркайсы үзенә башка, бер – берсенә һич охшамаган талантлар иде. Мәгәр шушы күп төрлеләр арасыннан әкреләп кем дә булса берәү аерыла, тыңлаучы да күбрәк шуңа колак сала, шуның жырлавын көтә башлай...

Ул инде аны бик хаклы рәвештә бүтәннәрдән аера, чөнки нәкъ менә аның тавышында, моңында, жырында үзенә иң кирәкне, тансыкны, иң якын-кадерлене ишетә һәм бу “берәүнең” тыңлаучыны тәмам әсир иткән тылсымлы жыр-моң кодрәте аңа чын мәгнәсендә үлемсез дан-дәрәжәне китерә дә инде.

Бүгенге көндә бу үлемсез шәрәфле данның иясе, әлбәттә, Илһам Шакиров! Ходай аңа шул данга лаеклы кодрәтне биргән, халык исә аны таныган һәм сайлаган...

Ә.Еники

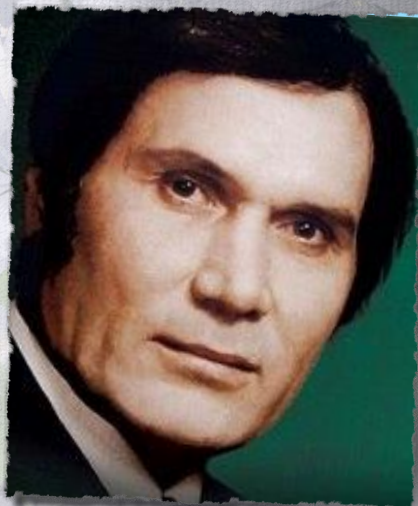

Тукай башыннан сыйпар иде.

Кайвакыт, Тукай, дип
эйтү житә, Сәйдәш, дип,
Яруллин, дип эйтү житә.
Халыкның уртак хисләрен бер
йөрәккә, бер жанга
туплаганнар алар. Илһам
Шакиров шундыйлардан.
Тыңлыйм, мине ул бик тиз
жиремә кайтара, тарихыма
кайтара, моңы, күңелнең
уентыкларына кереп,
язмышым буенча агарга
тотына.

Илһам Шакиров – чын
талант, халык улы. Тукай исән
булса, башыннан сыйпар иде
аның.

С.Хәким

Илһамы булмаса...

Илһамның бөек жырчы икәннен танийм, әмма шаккатмыйм. Мине шаккаттырган нәрсә татар дип аталган кавем. Заманында, аны бетерергә дип, тамырына балта чабылган. Ләкин ул корымаган. Ничәмә гасыр буена аны талыйлар... Кайда саклана бу чаклы рухи хәзинә? Нидә татар рухының сихри чишмәсе? Шаккаткыч! Татарның Илһамы булмаса, шаккатыр идем.

Т.Миңнуллин

Халкыбыз горурлыгы

Илһамның миңа йогынтысы зур иде.
Аңардан күп нәрсәгә өйрәндем. Жырларның
бик тирәндә яткан моңын ачарга, музыканың
иң нечкә хасиятләрен табарга өйрәтте ул.

Әлфия Авзалова

Илһам Шакиров, һичшиксез, легендар шәхес,
татар музыка сәнгатендә олы вакыйга. Аның күп
меңләгән, бәлки, миллионлаган тыңлаучының
йөрәгенә үтеп керә торган бөөк байлыгы – моң. Илһам
Шакиров башкаруында татар моңы бөтен милләт
вәкилләренә, һәр халыкка аңлашыла, ул халыкара төс
ала.

З. Сәнгатуллина

Илһам – халкыбызның илһамы ул

Илһам Шакиров гаять халыкчан моңы, табигать биргән кабатланмас тавышы белән тыңлаучыны моңландырып кына калмый, ә үзенең ижаты белән кешене дәртләндерә, гаять зур сынаулар үткән татар халкына рухи көч, киләчәккә өмет, үзенең яшәеше өчен омтылыш-куәт өсти. Илһам Шакиров үзенең кабатланмас ижаты белән халкыбызга илһам бирә.

Ә илһамлы халык инде беркайчан да югалып, башын аска иеп, өметсезлеккә бирелми, сынмый-сыгылмый. Илһам Шакировның туган халкыбыз тормышындагы төп урыны энә шул милләтебез рухын туктаусыз яшәтеп, яңартып, үстереп торуында.

Салават Фәтхетдинов

Гәрәй Рәхим “Юллаучы”

*Алар безнең, яңа бу заманның,
Иң алдынгы сәнгать батыры-
Шигърияттә Тукай,
Музыкада Сәйдәш,
Сәхнәләрдә Илһам Шакиров.
Алар моңы безнең иң-иң татлы,
Нечкә хисләр булып агыла.
Безнең рухны илтә бара алар
Алга, яңа чорлар ягына.
Чорлар белән чорлар арасында
Мосафирлар алар, юлаучы...
Сәхнә...
Жырны кайнар алкыш белән
Халык кат-кат ала чакырып,-
Тукай сүзе, Сәйдәш музыкасы,
Юллаучысы – Илһам Шакиров.*

Флюра Низамова “Жыр мәңгелек”

*Сез карагыз аңа гаҗәпләнеп,
Иң беренче кабат күргән кебек.
Күз карашын, һәрбер хәрәкәтен
Хәтерегез алсын изге күреп!*

*Гади дә ул, кайчак бәлки ямьсез,-
Нинди булса, шундый булып
калсын.*

*Гадилеген тоя алмый торып,
Бөеклеген аның аңламассың.*

*Сез карагыз аңа сөеп-назлап,
Нәкъ иң соңгы кабат күргән кебек.
Сискәндерә бер сүз: “Ул да
фани...”
Тик бер өмет җәнда – җыр
мәңгелек!*

*Тукай районы, Яңа бүләк авылында
ИЛҺАМ чишмәсен ачу*

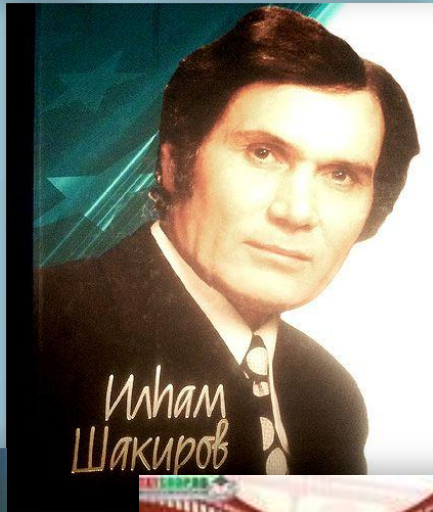
Бүләкләүләр

1970 елда И.Шакировка 1968-1969 еллардагы «Татар халык җырлары» дигән концерт программасы өчен Татарстанның Г.Тукай исемендәге Дәүләт премиясе бирелә.

Илһам Шакиров Россиянең Халык артисты, Татарстан Республикасының Халык артисты, Габдулла Тукай исемендәге Татарстан Республикасының Дәүләт премиясе лауреаты. 1986нчы елда “Халыклар дуслыгы” ордены белән бүләкләнгән.

2000 елда И.Шакиров Мәскәүдә Бөтенроссия «Алтын Апполон» премиясе белән бүләкләнә.

Жырчыга

*Зәңгәр күкне телеп офык яна
Алсу кояш карый. Таң ата.
Бәхет бит ул җилләр пышылдаса:
“Газиз халкың сине ярата”*

*Сандугачлар түгел, син җырлыйсың
Синең моңга авыл уяна.
Синең тавышыңны ишеткәнгә
Өмет белән карый дөньяга.*

*Жыр яңгырый авыл үзәгендә
Һәр татарга якын, изге ул.
Гасылларны кичеп безгә килгән
Онытылмас моңның үзе ул.*

*Зәңгәр күкне телеп кояш яна,
Илһам булып аккан моң анда.
Синең тавышыңны ишеткәнгә
Тугры булыр халкың иманга.*

Р. Сәләх.